



# ERŐSVÁR

## MIGHTY FORTRESS



Vol. 8 ÉVF.

1940. FEBRUÁR HÓ

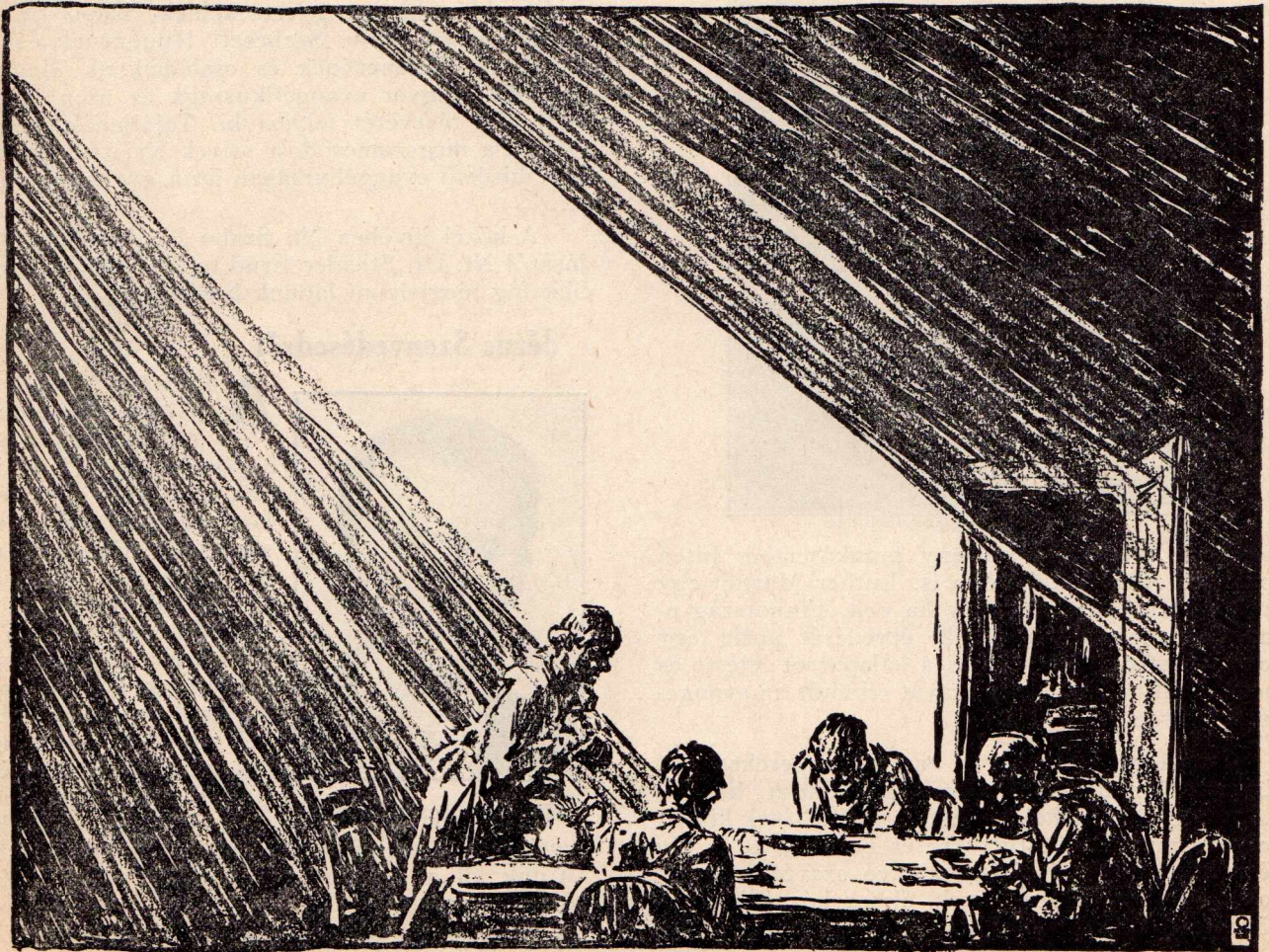
No. 2. Szám

### A világosságok Atyjától . . .

“Minden jó adomány és tökéletes ajándék felülről jön alá a világosságok Atyjától . . . (Jakab 1:17. vers)

Különösképpen éreznünk kell Isten gondviselő szeretetét, amikor terített asztalunkhoz ülhetünk. Ne szégyenkezzen senki asztali áldást mondani

senki előtt. Krisztus megváltottjaihoz illik hogy hálaadással és Isten dicsőségére tegyék minden dolgukat s különösképpen akkor fejezzék ki hálájukat, amikor Isten kezéből a mindennapi kenyeret terithetik asztalukra.

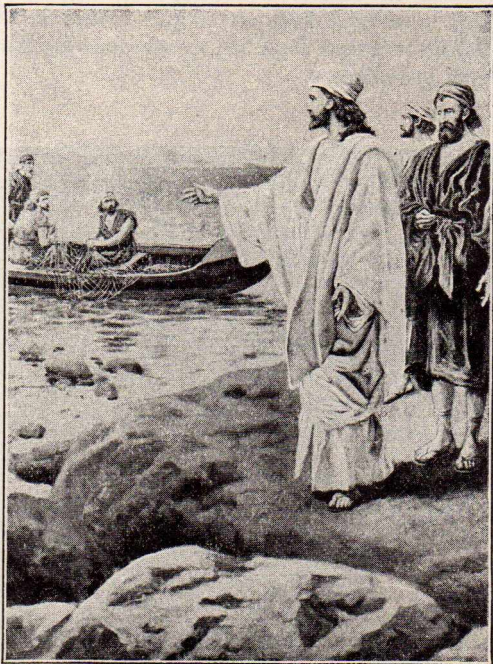


## A MUNKÁS ÉS ISTEN ORSZÁGA

(Olv. Márk 1,12-20)

**A**KERESZTYÉN egyházat sokszor érte az a vád, hogy a kapitalizmus rabszolgája s egész létével a gazdagok érdekeit szolgálja. Ha az egyház a multban nem is egyszer meghajolt az ugy-nevezett "hatalmasok" előtt, ez a vád mégsem felel meg a valóságnak. Semmi nem bizonyítja ezt jobban, mint az Egyház kezdete Krisztus munkálkodásában.

Az e cikket kísérő képen látjuk Jézust: a par-  
ton vele Simont és András-t a halászhajóban pe-  
dig Zebedeust két fiával Jakabbal és Jánossal. Jé-  
zus kinyújtott kezével hívja és balkezevel maga  
mellé állítja őket. Jézus legelső négy tanítványa  
HALÁSZ EMBER VOLT, szegény, kenyérüket i-  
gen nehéz testi munkával kereső férfiak.



Isten országa a szegény munkásember hitén épült fel. Akkor is, később is. Luther Márton egy hívő szegény bányamunkás fia volt. Finnország evangélikus egyházának lelki ébredését pedig egy kovácsmester kezdte el, aki a kalapácsot letette és meghallgatva Jézus hívó szavát elindult az evangéliumot hirdetni.

Isten országa ma is a munkásemberekre vár. Krisztus kinyújtott kezével rád mutat, bányák mélyén, gyárak kőhói mellett és vasuti sinek között dolgozó munkás Testvérekre és ha majd te is oly készséggel követed Krisztus hívó szavát, mint azok az első munkásemberek, akkor hozzánk is elközelített az Isten országa:

R. F.

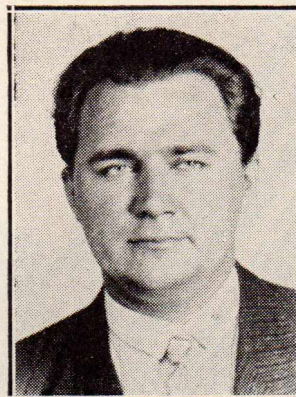
## Meghalt Nt. Szabó Sándor

Nt. Szabó Sándor, a New Brunswick-i Ág. Hitv. Evangélikus Egyháznak huszonötéven át hűséges és áldott emlékü pásztora, az Ur 1940-ik esztendőjében, január 27-én a brunswicki parokián örök álmokra hunyta le szemeit. A közel hetven esztendő s lelkipásztor halálának híre nem csak a brunswicki gyülekezetet, nem csak a brunswicki és környéki magyarságot, de egész Amerika magyar evangélikusságát mély fájdalommal érintette. Nt. Szabó Sándor 1872, július 12-én született. Magyar Evangélikus egyházi szolgálatban 48 esztendőt töltött el. Temetésén a magyar evangélikus lelkészi kar majdnem teljes számban részt vett. Jelen voltak Nt. Stiegler Ernő Ph. D., Nt. Ormai János, Nt. Pölöskey Sándor, Nt. Szatmáry Gyula, Nt. Brachna Gábor, Nt. Markovics Pál és Nt. Löffler Andor. Az összes new brunswicki magyar és angol lelkészek, vallásfelekezeti különbség nélkül, szintén ott voltak.

Nt. Szabó Sándor özvegyének, szül. Szebik Lidiának, valamint gyermekeinek Szabó Sándor mérnök urnak, Özv. Szebeszti Hugónének és Ifj. Stefancsik Ferencnének és családai-  
knak Magyar-Amerika magyar evangélikussága ez uton is leg-  
őszintébb részvétét fejezi ki. Találjanak, velünk együtt, a megszomorodott szívek Krisztus örök é-  
letét hirdető evangéliumában irt a gyász fájdalmá-  
ra.

A közel jövőben Nt. Szabó Sándor munkálko-  
dásáról Nt. Dr. Stiegler Ernő tollából egy nagyobb  
cikk fog megjelenni lapunk hasábjain.

### Jézus Szenvedéséről



Nt. Rettmann Farkas

**A**KERESZTYÉN hi-  
vő élete minden nap-  
ján lélekben együtt  
él Jézussal. De a böjti idő-  
ben ez a lelki együttélés,  
közösség különös jelentő-  
séggel bír. Ebben az idő-  
ben ugyanis a hívő a gol-  
gothai sulyos kereszt ár-  
nyékában áll. Ebben az  
időben a hívő arról emlé-  
kezik meg, hogy ennek a  
Jézussal való együttélés-  
nek nagy ára volt s, hogy  
ezt a nagy árat Jézus  
Krisztus egymaga fizette  
még. A Jézussal való lelki  
együttélést elmélyült lélekkel érezzük át, mert e-  
lőttünk áll az a nagy ÁLDOZAT, melyet Jézus  
hozott értünk.

A legtöbb ember nem képes végiggondolni en-  
nek az áldozatnak a nagyságát. Nem is csoda. Le-

nyügöző, megdöbbenő és megrázó isteni kinyilatkoztatás az, hogy az élő Isten Egy Szent Fia, a Szentháromság Egy Isten középő Személye, Szentségének Fenségéből és Mindenhatóságának Végtelen Birodalmából megalázkodva leszállt s egy szegény embergyermek képébe öltözve elindult a golgothák útján, hogy mint egy gonosztévő, pogányok kezétől, keresztfán, törvényes kivégzés által haljon meg. S ezt az utat a Végtelen Fenségtől a Végtelen Megaláztatásig, az Uralkodástól a vérverejtékes halálgyötrelemig ÖNKÉNT tette meg. De azért van minden évben böjti idő, hogy ezt az emberi gondolkodás képességeit meghaladó szent csodát egy életen át addig állítsuk újra meg újra a lelkünk elé, míg megértjük, hogy ezt a felmérhetetlen ÁLDOZATOT csak elfogadni lehet, nem megérteni.

A legtöbb ember nem képes végiggondolni azt sem, hogy Jézus Áldozata nemcsak az egész világ hívő embertömegéért együttesen van, hanem külön-külön minden emberért. Nem úgy gondolok Jézus szenvedésére s halálára, hogy a jószerencse következtében én véletlenül beleszülettem egy olyan néptömegbe, melynek összességéért halt meg Krisztus. A csoda az, hogy Jézus nem halt meg semmiféle TÖMEGÉRT, hanem csak végtelenül sok egyes emberért. Jézus értem, teértem hozta meg kereszthalálának áldozatát. Az isteni kegyelem mindentudásában Istennek RÁM volt gondja, mikor Krisztus áldozatát elfogadta bűnök váltságaként. Közel 2000 év előtt Isten rám és rád gondolt és az én meg a te életed bűneit ott a Krisztusban megbüntette. Amíg Krisztus szenvedését és áldozatát nem hozom összefüggésbe a magam saját életével, addig messze vagyok még a megváltás hívő elfogadásától.

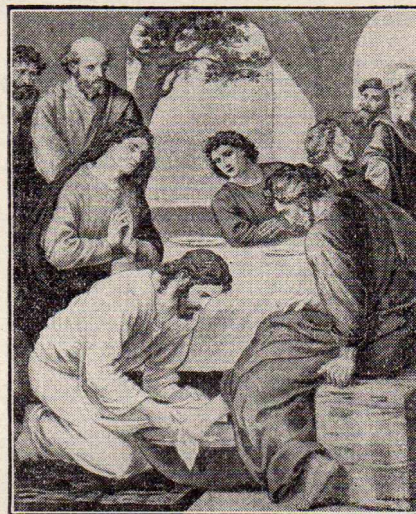
Jézus szenvedéséről emlékezünk. De ennek az emlékezésnek hiterősítő áldása csak akkor lesz, ha emlékezésünknek ezt a kettős irányt adjuk meg. Ha igyekezünk Jézus szenvedésében meglátni az ÁLDOZAT nagyságát és ha igyekszünk ezt az áldozatot A MAGUNK SZEMÉLYÉÉRT hozott áldozatként meglátni és alázatos, megrendült lélekkel elfogadni.

Rettmann.

## A SZOLGÁLAT GYÖKERE

“ÉRTITEK-E, hogy mit cselekedtem veletek?” kérdezte Jézus a felső szobában összegyűlt tanítványaitól, miután megmosta lábaikat. Ebben a kérdésben benne volt az aggódó tanítónak szivszorongó kérdése tanítványaihoz, akiket valami alapvetően nagy igazságra akar megtanítani. A ma tülekedő világában az egyház is szivszorongva kérdi a világtól — Értitek-e, hogy mit cselekedtem veletek?” Érti-e a világ, hogy az egyháznak alázatos szolgálata, szelid munkára hajlása nem

gyengeséget, de roppant lelki erőt jelent? Érti-e a világ, hogy az egyház gyermekeinek alázatos szolgálata nem azt jelenti, hogy bennük gyengeség, hanem, roppant erő rejlik? Értik-e az egyháznak tagjai és méltányolják-e egy-egy jó lelkipásztornak



szelid és alázatos munkálkodását? Érti-e sok egyháztag a jó egyházi vezetők szelid és mosolygó beszéde, fáradságot nem ismerő munkálkodása mögött a roppant lelki erőt? Hogy néz az egyháztag, vagy nem egyháztag arra az egyházi kollektorra, vagy presbiterre, aki bekopogtat házába és mondja 'Adjatok Isten nevében'? Lenézzük, vagy megbecsüljük-e őket érte?

Jézus így magyarázta tanítványainak — “Ti engem így hívtok — Mester és Uram. És jól mondtátok, mert az vagyok. Azért, ha én az Ur és a Mester megmostam a ti lábaitokat, néktek is meg kell mosnotok egymás lábait. Mert példát adtam néktek, hogy amiképpen én cselekedtem veletek, ti is akképpen cselekedjétek.” Az igazi vezérség és igaz szolgálat titkát magyarázza itt Jézus. Ő vezér és Mester s mégis alázattal szolgálja tanítványait. Mi se nem vezérei se nem mesterei nem vagyunk egymásnak, mégis gyakran fellázadunk az alázatos szolgálat hívó szavára. ‘Hát mi vagyok én, hogy ezt tegyem?’, halljuk uton utfélen. Nagyon sokszor még a földi boldogulásnak csodálatos alkalmait is elmulasszuk azért, mert nem akarunk alázatosan szolgálni. A világtörténelem, halhatatlan nagy vezérei, mind azért nagyok és azért halhatatlanok, mert ismerték az alázatos szolgálatot. A Lutherek, a Kossuthok, a Lincolnok azért nagyok, és azért vezérek még haló poraikban is, mert ismerték és megtanulták Jézustól azt, hogy a vezérség utja a szolgálat, a szolgálat gyökere pedig az alázat.

Leffler

# ERŐS VÁR

## MIGHTY FORTRESS

AZ AMERIKAI MAGYAR ÁG. HITV. EVANG.  
EGYHÁZAK HIVATALOS HAVI LAPJA

Szerkesztők:

LEFFLER ANDOR evangélikus lelkész  
8023 Rawlings Avenue, Cleveland, O.

RETTMANN FARKAS evangélikus lelkész  
161 Hazelwood Avenue, Pittsburgh, Pa.

Kiadó: Board of American Mission of U. L. C. A.  
39 East 35th Street, New York, N. Y.

Kiadóhivatal vezetője:

Brachna G. ev. lelkész, 1900 W 28 St. Cleveland, O.

Minden közlemény, hír, cikk

Leffler Andor evangélikus lelkész címére küldendő  
Előfizetések, megrendelések, adományok, reklamációk  
1900 West 28th Street, Cleveland, O. kéretnek

**ELŐFIZETÉSI DIJ EGY ÉVRE 50 CENT**

### SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Sok kedves, elismerő és bátorító szó jutott el szerkesztőségünkbe januári számunk megjelenése óta. Köszönjük. Igyekezni fogunk a lapot ezen gazdag tartalommal és bővebb kiadásban hozni a jövőben is. Jelenlegi számunkat jobb papíron adjuk ki. Hisszük, hogy ezzel a külső formának szépségét növeljük. Azonban a közmondás szava szerint 'Egy fecske még nem hoz tavaszt.' Egy pár embernek az áldozata nem tudja garantálni lapunk további felylődését és növekedését. Szükség van minden öntudatos amerikai magyar evangélikus támogatására.

\* \* \* \*

Nt. Rettmann Farkas tollából egy cikket közölünk a mai számban. A cikk címe — 'Segítsünk a Finneken.' Ne legyen ez a segélykiállítás pusztába elhangzott szó.

\* \* \* \*

Köszönetet mondunk Nt. Markovics Pál, windsori lelkész urnak, aki mielőtt jelenlegi állását elfoglalta, az Erős Vár érdekében egy fáradságos körutat tett gyülekezeteink között. Meglátogatta a detroiti, buffalói, new yorki, caldwelli, perth amboyi, palmertoni gyülekezeteinket, ahol az Erős Vár részére előfizetéseket gyűjtött.

\* \* \* \*

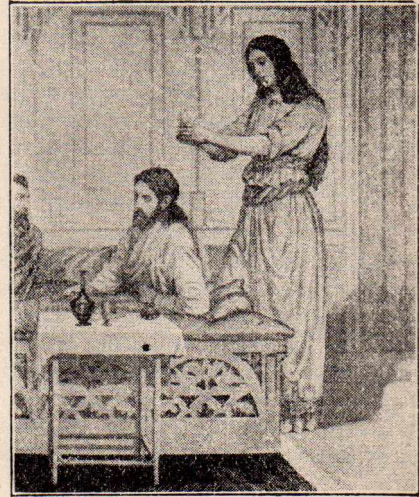
Alakulóban van az amerikai magyar evangélikus lelkészek egyesülete, melynek ideiglenes elnöke Nt. Dr. Stiegler Ernő, jegyzője Nt. Leffler

Andor személyében lett megválasztva. A lelkész egyesületről a közel jövőben bővebben fogunk beszámolni. Hisszük, hogy ez az egyesület lesz hivatva a Luther Szövetséget ismét felébreszteni.

### ELŐFIZETÉSEK NYUGTÁZÁSA.

DETROIT, MICH. Gallovics Bálint, lapunk detroiti képviselője jelenti, hogy a detroiti gyülekezetben a múlt hónap folyamán a következő előfizetések folytak be — Két évre fizettek; Navay János, Kató Lajos és Kondor Mihály. Egy évre fizettek; Szinickó András, Mózes János, László Sándor, Somogyi József, Kulik István, Makan András, Bertalan Ferencné, Orbán Sándor, Németh József, Mező János, Fejes József, Pavela Gyula, Varga Imre, Mrs. Rose Szücs.

### ISMERED-E A BIBLIÁTAT?



Melyik Uj-Testamentumi jelenetet ábrázolja ez a kép?

A helyes megfejtők egy-egy vallásos könyvet fognak kapni jutalmul. Megfejtések Nt. Leffler Andor címére küldendők. Határidő — Március 10, 1940.

A FEBRUÁRI SZÁMBAN KÖZÖLT bibliai kép helyes megfejtése — Kronika Második könyve, 23-ik rész az első verstől a tizenegyedik vagy Királyok Második Könyve 11-ik rész az első verstől a huszadikig.

Helyes megfejtéseket küldtek be — Trimmel András, Elyria, Ohio, Matyasofszky Aladárné, Cleveland, O., Holéczy Margit, Pittsburgh, Pa. és Patonay Miklós, Caldwell, N. J. Ezen megfejtőknek "A Nagy Reformátor" című könyvet küldjük meg.

Kedves meglepetés volt számunkra az, hogy tucatjával érkeztek levelek az ország minden tájáról, ami azt jelenti, hogy új rovatumkat nagy érdeklődéssel fogadta az olvasótábor.

## Egyetemes Egyházi Ügyek

### SEGITSÜNK A FINNEKEN

A Lutheránus Világ Konvenció egy rendkívüli kéréssel fordul a világ evangélikusságához s elsősorban a békét élvező amerikai lutheránussághoz, hogy a háboru borzalmait megsínylő országok evangélikusságának segítségére siessen. Február 11—18 között az ország minden evangélikus templomában közös imádság lesz szorongatott hittestvéreinkért. Február 18—25 között pedig az egész országban KÉRNI fognak adományokat e célra. A cél \$500,000. Ebből 150,000 dollár megy a segítség nélkül maradt evangélikus külmissziói munkák folytatására; 100,000 dollár evangélikus menekültek segélyezésére s a legnagyobb összeg, egy negyedmillió dollár FINNORSZÁGI SEGÉLYRE.

Három ok van arra, hogy mi EVANGÉLIKUS MAGYAROK ebből a munkából OROSZLÁNÉRÉSzt kérjünk.

1.) Finnország BAJBAN van. Rettenetes, minden képzeletet felülmúló nyomorúságok közepette vívja élet-halál harcát egy oly hatalmas ellen, mely meg akarja semmisíteni nemzeti létét s azzal együtt vallási életét is. — Igaz, hogy nekünk van bajunk elég. Templomaink fenntartása sok költséggel jár. Tul vagyunk terhelve áldozatokkal. De Testvéreim, képzeljük bele magunkat a finnek helyzetébe. Gondoljunk arra, hogy Finnország második legnagyobb városában — Viborgban — egyetlen épület sincs épen e sorok írásakor. E szörnyű hidegben hontalanná vált asszonyokra, gyermekekre, aggokra és az e borzalmak tudatában harcoló Dávid-hitű finn katonákra gondolunk s akkor rá kell eszmélnünk arra, hogy az ő megsegítésükre LE KELL MONDANUNK valamiről: inkább valamivel kevesebbet gyűnk, igyunk mondjunk le egy kalap-

ról, vagy ruháról, de EMBERI KÖTELELSÉG segíteni rajtuk.

2.) Finnország TESTVÉRORSZÁG. A magyarnak egyetlen fajrokona és nyelv-rokona. Egy turáni fészekből származott hősi faj, mely azt a harcot vívja az orosz ellen, amit a magyar vívott a tatár és a török ellen. Ugye szörnyű volt a magyarnak elhagyottnak lenni? S most a TESTVÉRNEMZETRE mi, a testvér mérnénk rá ugyanezt az elhagyatottságot?

Magyarországon, a szegény, háborus félelmek közt, szegénységgel küzdő Magyarországon, ezt megértik. Egész Magyarországon gyűjtenek és csak a kis "Harangszó" ujság egymaga eddig több mint \$5000. gyűjtött a magyar egyszerű nép apró garasából. Mi is magyarok vagyunk! Bajban a Testvér! Hát lehet nem segíteni?

3.) Finnország EVANGÉLIKUS ország. Lakossága több, mint 95 százalékban evangélikus. "Cselekedjünk jót mindenekkel, kiváltképen a mi hitünk cselédeivel!" — mondja az apostol s ime itt az alkalom ezt a felhívást meghallgatni. A BAJBAN LÉVŐ EVANGÉLIKUS TESTVÉRNEMZET KÉR SEGÍTÉSÉT!

Hát ezért kell nekünk evangélikus magyaroknak egy az ERŐS VÁR utján egybegyűjtött külön adománnyal megmutatni az amerikai evangélikusságnak, hogy mi méltók vagyunk arra, hogy MAGYAR EVANGÉLIKUSOKNAK neveztesünk.

Az összes magyar evangélikus egyházakban gyűjtsünk s az egybegyűlt adományokat az ERŐS VÁRHOZ küldjük, mely azokat egyesítve AMERIKA EVANGÉLIKUS MEGYÁRSÁGÁNAK együttes adományként fogja továbbítani.

R. F.

### Még néhány szó a gyónásról.



APUNK multkori számában egy cikk jelent meg a gyónásról, melyet szeretnék kiegészíteni ezuttal. Az a cikk a nyilvános bűnvallásról szólott s azt helyesen jelölte meg gyónásnak.

E cikk célja az, hogy az evangélikus egyház gyónásról szóló tanításának ismertetését kiegészítse. Ugyanis igen fontos rámutatni arra, hogy a reformátorok nem vetették el az u. n. "fűlbe gyónást" sem. Luther 1529-ben irt egy kis munkát: "A gyó-

násról szóló rövid utasítás." — címen s ebben részletesen kifejti azt a felfogást, mely azután egyházunk hitvallási irataiba, az Ágostai Hitvallásba és annak Apológiájába is belekerült.

Luther kétféle gyónást különböztet meg. Egyik a nyilvános közös gyónás, melyről lapunk multkori számában részletesen irt a cikkíró. Luther azonban e közös gyónás FÖLÉ helyezi az u. n. "titkos gyónást." A gyónásnak ebben a formában a hívő elmegy a felebarátjához (tehát ez nincs paphoz kötve, bármely hívő elvégezheti a gyónás meghallgatásának szolgálatát egy másik hívő számára az

egyetemes papság elve alapján) és annak elmondja lelkiismerete gyötremét, hogy tőle tanácsot, vigasztalást s erősítést kapjon, ahányszor arra szüksége van. E gyónás két részből áll. Az egyik részben mi cselekszünk, amennyiben megvalljuk bűneinket és vigasztalást kérünk. A másik részben Isten cselekszik, aki az Ige által feloldoz a bűn alól. Nagy kincs ez és a keresztyén ember legyen hálás érte Istennek és használja is mindég. De ne úgy menjen gyónni az ember, hogy ezzel jót cselekszik, hanem azért menjen, hogy meghallhassa, mit üzen Isten a megtérő bűnösnek. Erre azonban senkit kényszeríteni nem lehet.

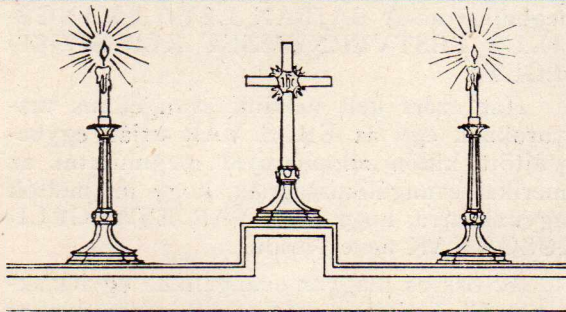
A gyónás e leírásában lehetőleg Luther saját szavait használtam. Láthatjuk ebből, hogy Luther az úgynevezett magángyónást, titkos gyónást, vagy nevezhetjük fülbegyónásnak is, nem vetette el. Csak felszabadította. A hívőre rábizta, hogy akar-e vele élni, vagy nem. Nem kötötte paphoz. És igen nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a bűn alól való feloldozást megtagadni nem szabad és hangsúlyozta azt, hogy a büntől való feloldozás egyáltalán nem függ attól, hogy valaki valakinek meggyónja-e a bűneit, vagy sem, hanem attól, hogy Istennel magával elintézte-e a dologát.

Evangélikus egyházunk tehát ismeri a gyónást,

de az nem szentség nálunk, hanem inkább a hívek lelkiéletének szolgálatában álló segédeszköz. Sajnos azóta a hiveink teljesen elhagyták azt a szokást, hogy megterhelt lelkiismeretükkel felkeressék a lelkészt s megkönnyítsék azáltal, hogy neki feltárják bűnüket s ezáltal megszabaduljanak annak további bűnözésre hajtó erejétől. A modern lélektani tudomány szüntelenül hangoztatja, hogy rengeteg testi és lelki zavart meg lehetne szüntetni, ha az emberek arravaló és hozzáértő ember előtt feltárnák a lelküket.

Protestáns egyházainkban szokásban van "a lelkész" elnevezés. Ennek a névnek az értelme már rég elhomályosodott, mert ahol a hívek a lelkük mélyét már nem bízzák a lelkészre, ott ő már nem lehet lelkész, a lelkek pásztora, hanem csak pusztán igehirdető, prédikátor. Protestáns egyházaink sok sok baja, lelki elszegényedése, erkölcsi romlása, hitbéli felületessége onnan származik, hogy a hívek teljességgel elvetették azt a nagy lelki segítséget, melyet az egyház Luther óta a mai napig kész nekik nyújtani. Hogy ez a gyónás hogyan válhat segítséggé és miként folyjon le a mi egyházunk hite és meggyőződése szerint, arról a következő számban írunk.

R. F.



## CSALÁDI OLTÁR

BIBLIAI SZEMELVÉNYEK  
A HÓNAP MINDEN NAPJÁRA

ROVATVEZETŐ — TURCSÁNYI GYULA

### Krisztus Istentől Küldött Tanító

- Feb. 21. Márk 12:18-27. Lélek szerint szólja az igét.
- Feb. 22. Márk 12:28-34. Ismeri a törvény summáját.
- Feb. 23. Márk. 12:35-37 Ő maga is kérdez.
- Feb. 24. Márk. 12:38-40. Óv a hamis tanítástól.
- Feb. 25. Márk. 12:41-44. Azt nézi, ami a szivben van.

### Jézus Intése: Vigyázzatok és Imádkozzatok!

- Feb. 26. Márk. 13:1-8. Ne féljete!
- Feb. 27. Márk. 13:9-11. Imádkozzatok Szentlélekért.
- Feb. 28. Márk. 13:12-13. Tartsátok ki végig.
- Feb. 29. Márk. 13:14-20. Hívjátok segítségül a nyomorúság idején.
- Március 1. Márk. 13:21-23. Már most készüljete fel rá.
- Március 2. Márk. 13:24-31. Higyjete az én beszédemnek.
- Március 3. Márk. 13:32-37. Vigyázzatok és imádkozzatok.

### DÖNTŐ ÓRAK

- Március 4. Márk. 14:1-2. A papság célja.
- Március 5. Márk 14:3-9. Megkenetés Bethániában.
- Március 6. Márk. 14:10-11. Az Áruló.
- Március 7. Márk 14:12-16. Az urvacsora előkészítése.
- Március 8. Márk. 14:17-21. Jézus utolsó intése.
- Március 9. Márk. 14:22-25. Az Urvacsora.
- Március 10. Márk. 14:26-31. Aki áll vigyázzon, hogy el ne essék.

### Ellenségei Meggyalázták, Tanítványai Cserbenhagyták.

- Március 11. Márk. 14:32-36. A legnagyobb nyomorúság órája.
- Március 12. Márk. 14:37-42. Tanítványai közül egy sem áll mellette.
- Március 13. Márk. 14:43-49. Ugy fogták el, mint a gyilkost.
- Március 14. Márk. 14:50-54. Tanítványai elhagyták és elárulták.

# A mi Lutherünk

Rovatvezető: Markovics Pál

## A TULAJDONJOG



LUTHER MÁRTONNAK volt egy szolgálója, Erzsébet, aki egy alkalommal minden szó nélkül ott hagyta Luther családját. Idő múltával súlyosan megbetegedett s betegségében Lutheret kérte magához. Luther elment meglátogatni a súlyos beteget s beteg ágyánál ezt a kérdést tette fel: "Mondd, Erzsébet, mi a baj?"

"Bocsánatot kívánok kérni, — mondotta a beteg — azért, hogy elhagytam családját minden szó nélkül, lelkiismeretem azonban más bűn is nyomja — átadtam a lelkem a Sátánnak."

"Az még nem jár olyan nagy következménnyel, — válaszolt Luther, — mi más nyomja még lelkiismereted?"

"Sok gonosz dolgot cselekedtem, válaszolt Erzsébet, hanem ami legjobban elszomorít, az, hogy tudatosan a lelkem a gonosznak adtam. Oh, mondd meg nekem, uram, hogyan tud ilyen nagy gonoszság kegyelmet találni?"

"Erzsébet, hallgass reám, tegyük fel, amíg te az én házamban éltél, eladtad vagy átadtad volna a gyermekeimet egy idegennek, törvényes lett volna a te cselekedeted?"

"Oh nem, válaszolt a mélyen megalázkodott leányzó, mert nekem nem lett volna jogom úgy cselekedni."

"Nagyon helyes, neked még kevesebb jogod van a te lelkedet a Sátánnak átadni, az kevésbé tartozik hozzád, mint az én gyermekem; az kizárólagosan a Jézus Krisztus tulajdona. Ő teremtette azt, Ő váltotta meg, amikor elveszett. Az az övé minden teljességében és te nem adhatsz vagy ajánldékozhatasz el olyan dolgot ami nem a tied. Ha megkísérelted, az egész cselekedet törvénytelen és értéktelen. Most menj a te Uradhoz, valld be a te bűneidet alázatos és esedező lélekkel, és kérd az Ő bocsánatát; ami a bünt illeti azt add vissza a gonosznak, mert az egyedül az övé."

A leányzó engedelmeskedett, megtért, s erős hittel és reménnyel halt meg.

(Markovics.)

### MOLNÁR JÁNOS

temetkező és vizsgázott balzsamozó  
8671 DEARBORN AVE. — DETROIT, MICH.

Nem kell előre fizetni!

Telefon: VINEWOOD 2-155

Koporsók állandóan raktáron — Kápolna  
használat díjmentes.

## "Két" áttérés története

Íróasztalomon fekszik a szükséges hivatalos bejegyzés elvégzésére Borbély Albert szombatfalvai (Udvarhely megye) születésű testvérünk Születési anyakönyvi kivonata, amit a régi jó békevilágban a székelyudvarhelyi anyakönyvi kerület állított ki. A kiállítási keltezés: 1909. szept. 3. — A bejegyzett régi adatok a következők: A törvényes atya családi és utóneve, vallása, foglalkozása: Borbély Mózes, evangélikus református, kisbirtokos. Az anyja: családi és utóneve, vallása: Sándor Rebeka, evangélikus református. A gyermek születési ideje: 1897. augusztus 22, neme: fiú, vallása: evangélikus református, utóneve: Albert.

Az anyakönyvi kivonaton, Székelyudvarhely 1902. október 24-iki keltezéssel a következő szerinti bejegyzés olvasható: "A székelyudvarhelyi római katolikus plébániai hivatalnak 510/1902 számú értesítése folytán félégyeztetik, hogy az itt bejegyzett gyermeknek az atyja Borbély Mózes az evangélikus református vallásról a római katolikus vallásra tért át és így a gyermek vallása is római katolikus vallásra VÁLTOZOTT."

Eddig a bejegyzés, amelyhez nem sok kommentár kell. Egy régi és elavult törvény alapján Borbély Albert testvérünk, aki egy régi protestáns székely család sarja anélkül, hogy véleményét nyilváníthatta volna, 5 éves kora óta, mint "római katolikus" volt nyilvántartva.

1939-ben, az utolsó és fentemlített bejegyzés szerint, tehát 37 esztendővel később, Borbély Albert testvérünk saját maga jelentkezett lelkészi hivatalunkban, hogy születési anyakönyvi kivonatába mégegy utolsó "bejegyzést" tegyünk. Ez utolsó bejegyzés szerint Borbély Albert vallása máskülömben "változott" át, mint 1902-ben. Testvérünk 1939 évi december hó 17-én, a windsori magyar evangélikus templomban evangéliomi hitéről az Isten szent színe és a Jézus Krisztus nevében egybegyűlt gyülekezet előtt nyilvánosan vallást tett és ennek alapján őt az ágostai hitvallásu evangélikus keresztyén egyetemes egyház tagjául elismerte.

A "két" áttérés közötti különbség az, hogy az egyik egy fonák földi törvény alapján történhetett meg, míg a másik és igazi áttérés evangéliomi meggyőződés alapján ment végbe, amikor Borbély Albert testvérünk érett férfikorban tett nyilvánosan vallást arról, hogy az evangélikus egyháznak kész hive lenni.

Borbély Albert testvérünknek a protestáns egyházba való visszatérését tegye az Isten áldottá és gyümölcsözővé különösen azok okulására, akik még mindig tapogatódzva járnak és nem mernek nyilvánosan odaállani az Isten oltára elé bátran vallást tenni evangéliomi hitüktől. "Áldott, aki jö az Urnak nevében!"

(Papp János László)

## Misszió



GENIS, pénzről van szó. Igenis arról van szó, hogy Mi, Magyar Evangélikus Lelkeszek és Egyháztagok hozzunk áldozatot nemcsak a mi saját templomunkra, hanem az egész, egyetemes evangélikus egyház terjeszkedési munkájára is. Igenis arról van szó, hogy minden evangélikus keresztyén hívő hozzon áldozatot arra, hogy itt Amerikában és a világ többi részében mindenki megismerhesse a Krisztus áldott, szabadító evangéliumát.

Az Amerikai Evangélikus Egyház most a Dél-amerikai missziói munka kiépítésére gyűjt adományokat.

Kérdés, hogy adjunk-e erre a célra. Kérdés, hogy érdekel-e minket ez a munka egyáltalán? Kérdés, hogy amikor olyan nehéz fenntartani a saját kis templomunkat, akkor honnan kerítsünk pénzt még arra is, hogy elküldjük oda messze le Dél-Amerikába, hogy ott Isten tudja miféle népeknek templomot építsenek?

A válasz először is az, hogy akár érdekel, akár nem, kötelességünk ebben a munkában részt venni, mert Jézus arra küldött el minket a világba, hogy minden népeket az ő tanítványaivá tegyünk. Ha nem érzünk magunkban arra képességet, hogy misszionáriusok legyünk, akkor tartsunk misszionáriusokat, hogy azok végezzék el azt a munkát, amire Krisztus elkötelezte az Egyházat.

Nemcsak az egyháznak vannak misszionáriusai. Az egyház legnagyobb ellenségének, a vörös kommunizmusnak is vannak misszionáriusai az egész világon. A különös csak az, hogy a Vörös életbölcesség követői még soha sem vonták kétségbe azt, hogy erre szükség van és hetenként nyugodtan adnak legalább egy dollárt arra, hogy a világban elterjedjen a Világforradalom véres eszméje.

Ugyanakkor csodálatos az, hogy a keresztyén emberek kérdés tárgyává teszik, hogy szükség van-e arra, hogy a világon elterjedjen az Isten országának megmentő eszméje. A magyarázat erre a csodálatos jelenségre csak az lehet, hogy a kommunisták jobb kommunisták, mint amilyen keresztyének a keresztyének. A kommunisták jobban hisznek a maguk világnézetében, mint a keresztyének a magukéban. Pedig a kommunistáknak nincs sok okuk hinni benne. Mert az Ő evangéliumuk megbukott: többszörösen, csufosan, borzalmasan. Belebukott a vérontás, a rabszolgaság, a jogfosztottság, a végtelen ördögi hazugságok feneketlen gödrébe. A keresztyénség ellenben nem bukott meg. A pokol kapui sem vesznek rajta diadalmat. Mert a keresztyénség jövője, ígérete, reménye nem az emberben van, hanem az Istenben. És a Jézus Krisztusban,

aki el fog jönni, hogy elhozza az ő országát.

A másik kérdésre pedig a válasz ez: igaz, hogy egyházat fenntartani sok pénzbe kerül. Az is igaz, hogy kis egyházak összeolvasztásával sok pénzt, fáradságot meg lehetne takarítani. Igaz, hogy az egyházi életben nem mindég gazdálkodtak tökéletes bölcsességgel. Viszont tudjuk azt, hogy több bank bukott meg, mint templom. Pedig a bankemberek értenek a pénzhez, mi pedig nem.

Igaz az is, hogy nekünk igen nagy áldozatba kerül az egyházi élet. Azonban minden pénzbe kerül ezen a földön. Állítom, hogy a munkásuniók több pénzt vesznek el a munkásembertől, mint amennyit az egyház csak kérni is merne a tagjaitól. És állítom, hogy a munkásuniók vezetéi sokkal jobban vannak fizetve, mint az egyházi vezérfiúk legelőkelőbbjei az evangélikus egyházban.

Állítom, hogy a klubok több áldozatot igényelnek a tagjaiktól, mint az egyházi élet.



COPYRIGHTED BY PROVIDENCE LITHOGRAPH CO.

### A MAGVETŐ

De állítom, hogy nincs a világon olyan unio, egyesület, club, mely olyan fontos, mérhetetlenül fontos munkát végezne, mint a Krisztus egyháza. Mert ha a Krisztus egyháza nem volna, ez a világ már elmerült volna teljesen a rablás, gyilkosság, vérontás poklában. Az a kis erkölcs, ami ma ebben a hitetlen világban még úgy ahogy összetartja a családokat, nemzeteket, a keresztyén egyházak mártírsorssal megőrzött öröksége.

Ne zugolódjunk tehát az egyház szent törekvései ellen. Mert aki ezt teszi, az csak megmutatja, hogy az ő szívében nem Krisztus él és nem a Hit uralkodik.



## GYERMEK ROVAT

Szerkeszti:  
RETTMANN  
FARKASNÉ



### “Szenteltesék meg a te neved.”

“**N**E HIVJ engem Bébinek, mert én már nyolc éves vagyok és van rendes nevem is, Sándor.” — így szólt egy kisfiú a barátjához és könnybe lábadt a szeme.

“Na te oktondi, — felelt a barátja — hát azért nem kell mindjárt sirni. Nem olyan nagy baj az, ha valakit Bébinek szólítanak.”

“De bizony baj — durcáskodott a kis Sándor — mert már az iskolában is mindenki csufol engem s a multkor azt mondta a nagynénim, hogy engem még nagyapa koromban is bébinek fognak hívni. Én ezt nem akarom. Mikor édesapámnak szóltam erről, ő is azt mondta, hogy igazam van, van nekem rendes nevem, amire kereszteltek. Oda-haza Magyarországon ő ismert egy bácsit, aki ötven éves volt és mindenki “Pubi bácsi”-nak hívta. Magyarországon az egész kis fiukat hívják Pubinak. Ő már öreg volt és mégis úgy hívták: ráragadt.”

Hát ezt Zoltán barátunk is átlátta és megfogadta, hogy ezentul Sándornak fogja szólítani a barátját. Alig ért haza, hát csengett a telefon. Felveszi és egy hang azt mondja: “Itt doktor Kovács beszél.” — “Jó napot Laci bácsi” örvendezett Zoltán és megígérte, hogy édesapjának átadja az üzenetet. De mikor édesapja hazajött és ő átadta az üzenetet, akkor meg ezt kapta: “Neked ő nem Laci bácsi, hanem Kovács bácsi.” Elszégyelte magát Zoltán, hogy neki mennyi baja van a nevekkel és elhatározta, hogy ezentul aztán igazán fog vigyázni.

Volt is alkalma érdekes dolgokat megfigyelni. Észrevette például, hogy Amerikában az angolok senkitse szólítanak “bácsi” és “néni” néven, hanem mindenki Mister. Mindenkinek igazi nevét használják és elébe teszik azt, hogy “Ur.” Már azt hitte, hogy az angolok mégis csak udvariasabbak, mint a magyarok, de akkor az édesapja megmagyarázta neki, hogy Magyarországon meg sokféle rang és cím van. Az ország kormányzójának a címe: “Őfőméltósága.” A miniszter “kegyelmes” és a bírót

“méltóságos” címmel tisztelik. És nagy sértésnek számít, ha valakit nem a nevének és rendes címén szólítanak.

Egy nap aztán a vasárnapi iskolában Isten nevééről volt szó. És arról, hogy Isten nevét nem szabad hiába venni. A tisztelendő bácsi például azt mondta, hogy nem szabad esküdni. Mikor valamit ígérünk, elég az ígéret. Akinek a szava nem ér semmit, annak az esküje még kevesebbet. Azt is hallotta, hogy Isten nevét nem szabad tanunak hívni. Sok ember azt hiszi, hogy neki mindenben amit csak mond, Isten nevét kell emlegetni. És akkor engedélyt kapott, így szólt: “Tisztelendő bácsi, lakik a szomszédunkban egy néni, mindég jár templomba és vallásos asszony, de mindég azt mondja; “a jó ISTENKE majd megsegít”. Ugye így sem szabad az Ur Istenről beszélni.”

“Bizony — böljintott a tisztelendő bácsi — úgy van. Olyan sok ember úgy beszél Istenről, mintha egy kis fiú volna. Pedig Ő a Mindenség Ura, a Királyok Királya, az örök felérhetetlen fenséges Ur. Még ha szeretjük is Őt, még akkor is tisztelni kell őt és az Ő nevét csak ritkán, a legünnepélyesebb körülmények között szabad kiejteni és akkor is csak mélységes áhítattal.”

Meg is fogadta Zoltán, hogy Ő a Jó Isten nevének inkább sohasem mondja ki, minthogy ne adja meg Istennek azt a tiszteletet, ami neki jár. Ha még az emberek nevéhez is hozzá kell tenni, hogy “Ur.” mennyivel inkább kell Isten nevéhez hozzá tenni, hogy “Ur.” És ha egy felnőtt bácsit nem szabad mint egy bébit szólítgatni, mennyivel inkább nem szabad ezt Isten nevével megselekedni. És azontul Zoltán, ha Istenről szó volt mindég csak úgy említette, hogy “az Ur”, vagy “az Atya” vagy legfeljebb az “Ur Isten.” És mikor egyszer megkérdezte a barátja, hogy miért beszél így s azt mondta, hogy ez úgy hangzik, mintha nazarénus volna, akkor Zoltán is felelt: “Nem vagyok én nazarénus, csak keresztyén. És a keresztyén embernek a legszentebb dolog ezen a világon Isten neve.”

\* \* \* \*

Két új rovatra hívjuk fel olvasótáborunk figyelmét. Az egyiket Nt. Turcsányi Gyula, Ioraini lelkész vezeti. A rovat címe ‘Családi Oltár’. A másik rovatot Nt. Markovics Pál, windsori lelkész vezeti. A rovat címe ‘A mi Lutherünk’.

JOHN K. SZÖLLŐSY FUNERAL HOME

**Magyar Temetkezési Intézet**

Szöllősy János Kálmán, okleveles balzsamozó  
és engedélyezett temetkező

8027 WEST JEFFERSON AVENUE

Telefon: VINEWOOD 1-2353

DETROIT, MICH.



# EGYHÁZI HIREK



## A BETHLEHEMI "SION" EGYHÁZ

Lelkész — Nt. Ormai János

AZ EGYHÁZ UJ TISZTIKARA. Február 4-én tartott presbiteri gyűlésen az egyháztanács tagjai a következő tisztviselőket választották meg ez évre — Id. Balázs József, gondnok, Id. Szalay György, pénztárnok, Pagáts István, jegyző, Sráj János pénztári titkár, Toth Vendel, egyházfi, Id. Balázs János, Id. Csulik Pál, Chulik János, Farkas János, Farkas Károly, Hanzlik János, Id. Hegedüs Lajos, Kaky Sándor, László József, László János, Sácza József és Id. Szedlák János presbiterek.

\* \* \* \*

## WINDSOR, ONT., CANADA

Lelkész — Nt. Markovics Pál

UJ LELKÉSZT választott a windsori gyülekezet január 28-án tartott közgyűlésén, Nt. Markovics Pál személyében, kinek lelkésszé való felszentelése február 25-én vasárnap fog végbemenni a windsori magyar evangélikus templomban. A szentelést Nt. Reble János, a Canada Szinódus elnöke fogja vezetni, neki assisztál Nt. Becker Jakab, detroiti evangélikus lelkész.

UJ PRESBITÉRIUM lett választva január 28-án. Ezek — Segyő János, gondnok, Pavlinyi János, pénztárnok, Bellák Andor, jegyző, Körössy Lajos, ellenőr, Mihalovics István, Matusovicz Sándor, Borbély Albert és Kankula András presbiterek.

\* \* \* \*

## BUFFALO, N. Y.

Lelkész — Nt. Papp János László

AZ EGYHÁZ TISZTIKARA az 1940-ik esztendőre — Kálmán Lajos, gondnok, Borbély István, algondnok, Id. Maglics Imre, jegyző, Vánkos Sándor, English Secretary, Bors József, pénztáros, Szimeiszter Károly és Ifj. Vánkos Sándor ellenőrök, Ifj. Németh Gábor, Graca Mihály, Toth Mihály, ifj. Maglics Imre, id. Németh Gábor és Tüzkés Mihály presbiterek.

MAGYAR ISKOLA. Február 10-ével kezdődleg Nt. Papp János László és neje vezetésével magyar nyelvű iskolát nyitottunk. Minden magyar evangélikus szülő érezze szorgos kötelességének gyermekeit küldeni.

ISMERKEDÉSI ESTÉLY lesz február 25-én este a gyülekezet termében, a gyülekezet új lelkészének tiszteletére.

\* \* \* \*

## CLEVELANDI ELSŐ GYÜLEKEZET

Lelkész — Nt. Leffler M. Andor

UJ TISZTIKAROK január 28-án istentiszte-

let és UrvacSORA vétel után tették le hivatali esküiket. Az új tisztikarok a következők:

Az Egyháznál — Donó Márton, gondnok, Simon János jegyző, Varga József, pénztárnok, Donó András, titkár, Trenka László és Mendel István számvizsgáló, Bors Károly, Babinecz Mihály, Lénárth János, Gorta Pál, Gebe István, id., Kovács János, Lénárth András, Paulovics Károly, Kovács Mihály, Péntek Pál, Sedensky János, Toth Mihály, Toth Sándor, Babinyecz Pál, Nyári Márton, Hornyák Mihály és Gorta Zoltán, tanácsosok. Zászló-tartók — Lénárth András és Gorta János, Egyházfi — Szőke Sándor.

A Luther Márton Egyletnél — Nyári Márton, elnök, Toth Sándor alelnök, Gorta János jegyző, Kozsár János, pénztárnok, Dombi László, titkár, Lénárth János, Hornyák Mihály és id. Péntek Pál ellenőrök, Salamon Gyula, Balogh Ferenc és Ifj. Péntek Pál számvizsgálók, Oláh János és Szőke Gyula zászló-tartók. Házkezelő — Szőke Sándor. Az Evangélikus Oltár Egyletnél — Kovács Mihályné, elnöknő, Gorta Pálné alelnöknő, Huszár Mária, jegyző, Toth Sándorné, pénztárnok, Szőke Mihályné titkár, Lénárth Jánosné és Gebe Istváné ellenőrök.

A Luther Ligánál — Könyüd Imre, elnök, Nyári Lajos, alelnök, Palcsó Rózsika jegyző, Borbély Sándor, pénztárnok, Lénárth Jolán titkár, Ellenőrök — Ifj. Dombi László és Babinyecz Ferenc.

A Vasárnapi Iskolánál — Németh Mihály, szuperintendens, Babinyecz Erzsébet, pénztárnok és Krajcsir Margit, titkár.

A tisztviselői ebéden, mely követte az eskületételt, külön elismeréssel adozott a gyülekezet népe Bors Károlynak, aki a gyülekezet kebelében öt esztendeig töltötte be a terhes gondnoki hivatalt s állásában nem szünetelt meg fáradni, áldozni és dolgozni. Eredményes és szép egyházépítő munkájában találja és lássa elsősorban az igazi jutalmat.

BÖJTÍ PROGRAMUNK presbiteri látogatással kezdődött. A presbiterek látogatásai alkalmával minden családnál egy böjtí imakönyvet, valamint egy önmegtagadási perselyt hagytak. Hétközi esti istentiszteleteket tartunk minden szerdán magyar és minden pénteken angol nyelven. Minden vasárnap este Vallásos Programos Estét rendezünk.

Vallásos Esték lesznek — február 25-én, mikor "Bölcső Dal a XX-ik századból" című megrendítő vallásos dráma kerül bemutatásra — Szereplők Toth Béláné, Babinyecz Ferenc, Rakityán Jolán, Ifj. Trenka László, Lóska Zoltán Zemán János és neje ifj. Péntek Pál; Március 5-én, mikor a "Ben

Hur" című mozgófénykép lesz bemutatva; Március 10-én Hazafias Program lesz és végül március 17-én kerül "A Templomnélküli Város" című háromfelvonásos bemutatásra valóságos szindarab, melynek rendezését Ágoston Géza és neje végzik.

### DETROIT, MICH.

**Lelkész — Nt. Becker Jakab**

A BÓJTI IDŐSZAKBAN istentiszteleteink vannak minden vasárnap d. e. fél 10-kor angol és 11-kor magyar nyelven. Minden pénteken este Rev. Martin E. Lehmann, ifjúsági lelkész vezetésével angol énekpróbák és ima óra.

MÁRCIUS 15-ét emlékünnepegy keretében fogja gyülekezetünk megünnepelni március 10-én vasárnap délután, mikor is gazdag hazafias program fogja a közönséget szorakoztatni.

FARSANGI FÁNKESTÉLYT rendezett a gyülekezet, melynek tiszta anyagi haszna 21 dollár és 71 cent volt.

MÁJUS 5-én, vasárnap délután és este majálist rendez női Oltáregyletünk az egyház javára.

### LORAIN, OHIO

**Lelkész — Nt. Turcsányi Gyula**

NÖEGYLETÜNK működését egy ismerkedési vacsorával nyitotta meg, mikor is pompás disznótoros vacsorát szolgáltak fel. — Előadta a nőegylet "A Tíz eladó Leány" című kacagtató szindarabot egy tea estély keretében.

BÓJTI HÉTKÖZI istentiszteleteket tartunk minden csütörtök este 7 órai kezdettel. Két alkalommal vendéglelkészeink is lesznek Nt. Leffler Andor és Nt. Brachna Gábor clevelandi evangélikus lelkészek személyében.

EGY ÉVES JUBILEUM ÉS CHARTER KIVÉTEL alkalmából gyülekezetünk apraja és nagyja a legnagyobb szorgalommal készül egy hatalmas banket rendezésére. Ez lesz az első alkalom, hogy gyülekezetünk hivatalosan a nagyközönség elé fog állani. Ez a fontos esemény április 14-én lesz. Jó előre ez uton is felhívjuk az amerikai testvéregyházak figyelmét erre az ünnepélyre, mert hisszük, hogy az amerikai magyar evangélikus egyházak velünk fognak e napon ünnepelni. Ez alkalomból egy emlékkönyvet is kiad a gyülekezet.

### NEW BRUNSWICK, N. J.

**Lelkeszi állás üresedésben.**

A gyülekezet, mely fájdalomtól lesújtva gyászolja feledhetetlen jó pásztorát, Nt. Szabó Sándort, a lelkészválasztás idejéig Nt. Szatmáry Gyula, perth amboyi lelkész által van beszolgálva. A gyülekezet tagjai kéretnek, hogy vagy a perth amboyi parochiára, vagy Wallner Mihály, gyülekezeti gondnokhoz forduljanak mindenkorai egyházi szolgálatokért.

### PITTSBURGH, PA.

**Lelkész: Nt. Rettmann Farkas**

Kereszteltük Kovács Edward és neje Dobozy

Klára január 12-én született kislát Edward Mihály névre. Keresztszülők voltak Rick Sándor és neje Dobozy Olga.

**Megesküsznek** február 17-én templomunkban Topscher Béla mérnök és Mihok Emma Erzsébet Munhallról.

**Templomfestési** kampányunk teljes lendülettel megindult. Oltár egyeletünk január 31-én bingót tartott: igaz csekély eredménnyel: de ez a munkának csak kezdete. Halász Jánosné McKeesportról pedig egy szép "quilt"-et sorsol ki úgy, hogy az összes költségeket ő maga viseli. Ifj. Molnár József elvállalta az egyház iskolájának szinpadát díszítő függöny hirdetésének megújítását. Közben az önkéntes adományok örömet-keltő buzgalommal érkeznek hozzánk. Ily adományok: A pittsburgh és vidéke magyar önképző és betegsegélyző női egylet tagjaitól \$10.00 Óhegyi Jánostól \$10.00 Kovács Edward és neje \$5.00 özv. Szarvas Pálné \$2.00 Miller Jánosné \$2.00 Nagy József \$2.00 F. N.-né \$1.00 A munkálatok február végén kezdődnek. Oly gyönyörű Istenszolgálat volna, ha ez időben a szükséges összeg önkéntes adományokban folyta be!

### MARTINS FERRY, O.

**Lelkész: Nt. Rettmann Farkas**

CSAK most van alkalmunk beszámolni arról a karácsonyi előadásról, melyet december 16-án a St. Johns templom gyülekezeti házába tartottak meg a hívek Rigó Anna testvérünk rendezésében és betanításában. Külön köszönetet mondanak a hit-testvérek Mrs. Margaret Mezeinek, ki egy pár gyönyörűen kikézimunkázott párnahajat ajándékozott erre az alkalomra s melynek a sorsolásából több, mint \$10.00 folyt be. Az összes bevétel \$24.55 volt. Kis csoportunk pénztárában eddig \$49.54 van: a lassan de biztosan növekvő alapot Antal György testvérünk kezeli nagy buzgalommal.

### A CLEVELANDI WEST SIDEI EVANGÉLIKUS GYÜLEKEZET HIREI,

**Lelkész: Nt. Brachna Gábor**

Február 4-én tettek esküt a gyülekezet új tiszviselői és a Nőegylet vezetősége. A kedves és mély hatású istentisztelet után testületileg járult mind a két csoport Urvacsorához. A gyülekezet pedig közebedet adott, amelyen 146-an vettek részt.

Az új egyházi vezetőség névsora a következő: gondnok Gubics János, pénztáros Slezák Mihály, pénztári titkár Vogel Péter, jegyző Csarni Sándor, missziói pénztáros Bálint Dénes, ellenőrök: Szlaukó Mihály és Nagy Sándor, a persbitérium többi tagjai: Weiss Ernő, Ösze István, Huszarik József, Szlaukó Pál, Kató Antal, Timár Gyula, Kispál József, Bíró B. Árpád, Németh József, Csabán László, Schwindt Henrik, Orbán István, Szakács Lajos, Ponicki János, Márton János és Sándor János jr.

A Nőegylet vezetősége: özv. Csabán Mártonné elnök, Gubics Jánosné alelnök, Weiss Ernőné

pénztáros, Bakos Mihályné titkár, Kovács Józsefné jegyző, trusteeek: Márton Jánosné és özv. Szakács Sándorné, ellenőrök: Nagy Sándorné és Mrs. Margaret Chur.

A "Terem-alap" pénzügyi bizottsága: Bálint Dénesné, Szlaukó Mihályné, Csarni Sándorné és Kispál József.

A böjt időszakban minden szerdán este fél nyolckor templomi istentisztelet tartunk. Komoly

keresztyének nem szilveszterkor kell leróni templomi látogatását, hanem ilyenkor, a böjt bűnbánó hangulatában kell keresni lelke üdvösségének az útját.

Május 5-én nagy ünnepség keretében fogjuk magyar és amerikai zászlóinkat felszentelni. Ebből az alkalomból bankettet is tartunk a Sachsenheim Hallban. Testvéreink segítségét kérjük ennek a napnak a sikeressé tételéhez.

## MINDEN IGAZ MAGYARHOZ

### MINDEN IGAZ TESTVÉRÜNKHÖZ

Különösen meg református és evangélikus egyházaink tagjaihoz szólunk, nekik üzenjük, hogy a mi egyesületünk:

#### " A MAGYAR SZIV EGYESÜLETE "

Igy nevezte el egyik jubileumi ünnepélyünk szónoka a mi testvéri közösségünket. Frappáns kifejezése a község legnagyobb tetszésével találkozott, mert hiszen ma már minden értelmes magyarnak tudnia kell azt, hogy mi, — a legkövetesebb amerikai modern számítási alapokon felépített s minden gazdasági hullámzást diadalmasan állni tudó biztosítási "üzlet"-en felül — a magyar árvák és öregekről való gondoskodás által olyan intézményt létesítettünk, mely a maga nemében páratlan.

Az a körülmény, hogy az amerikai magyarság számára, igazán méltányos illetékek mellett a születés pillanatától kezdve hatvan éves korig bezárólag tudjuk kiterjeszteni gondoskodásunkat, olyan tárt szívet jelent, melyben boldog otthonot találhat meg minden eddig kintlevő testvérünk.

Az utóbbi években ezerszámra irtuk az új tagokat. A következőkben 10,000-ével kell irnunk. Miénk a jövő, mert megértjük a jelen szükségletét.

#### AZ AMERIKAI MAGYAR REFORMÁTUS EGYESÜLET

Kossuth Building

1726 Pennsylvania Avenue, N. W.

(A "White House" mellett.)

WASHINGTON, D. C.

— A fenti cím minden érdeklődésre szívesen felel —

#### HUNGARIAN LUTHERAN MONTHLY

1900 West 28th Street

Cleveland, Ohio

Return Postage Guaranteed

SZEREZZEN  
ELŐFIZETŐT AZ  
"ERŐS VARNAK"